

968

בראשית

כניסת השבת: 17:47

יציאת השבת: 18:36

רבנו תם: 19:14

ע"פ אופק ת"א

כו' בתשרי התשפ"ו

טוב העלון השבועי להסות בה'

מי נחשב גדול אצל הבורא

שלימה בכל הכוח, ולמרות שהוא עומד להירדם, הוא מחזיק את עצמו בכל הכח ומספיק לקלוט בקושי כמה דברים, בעיני בני האדם, הראשון יותר גדול וצדיק, שהרי הוא זוכה ומספיק ללמוד יותר, אך בעיני הקב"ה שניהם שווים! שניהם גדולים! מדוע? והרי השני למד רק שעה בלבד? לפי שה' יתברך מביט ביכולת ובמאמץ, ואם לך יש את האפשרות ללמוד רק שעה ביום, אך אתה לא מוותר ונלחם - אצל ה' זה כמו אחד שהיה פנוי ללמוד 4 שעות וניצל אותם!.

"אחד המרבה ואחד הממעט - ובלבד שיכוון ליבו לשמיים!". "שאצל הקב"ה אין גדלות בכמות, אלא באיכות שימוש בעבודת ה'", חותם החת"ם סופר. לכן, הקב"ה קורא ללבנה בבריאתה המאור הגדול, לומר לך, שאם ה' ברא אותך אפילו עם יכולות וכישורים קטנים, ואתה מנצל אותם כראוי, - אצל ה' אתה גדול, לא פחות מחברך שיש לו יכולות וכישורים גדולים יותר!.

מסופר על תלמיד הבעש"ט הקדוש... - המשך בעמוד 3 -

הקב"ה ברא את העולם בצורה מופלאה. ביום הרביעי יוצר הקב"ה את המאורות - השמש והירח: "ויעש אלוקים את שני המאורות הגדולים, את המאור הגדול לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים" (א, טז).

תמיד ידענו כי תחילה נבראו השמש והירח שווים בגודלם: "שני המאורות הגדולים", אלא שעקב תלונת הלבנה, כי אין שני מלכים יכולים לשמש יחדיו, העניש הקב"ה את הלבנה ומיעט אותה.

אלא שמגיע החת"ם סופר ומגלה לנו חידוש מיוחד במינו: "אין צל של ספק שהשמש היתה בתחילת יצירתה במעשה בראשית גדולה יותר מהירח, בדיוק כפי שהינה היום. ומדוע? מפני שרק בגלל גודלה הקטן ניתן לקדש את החודש ולקבוע מועדים ושנים (כמובא במסכת ר"ה), וכל ענייני הימים והנהרות מושפעים מגודלה של הלבנה, וכל ההבחנה בין יום ובין לילה יכול להיעשות רק כשהלבנה יותר קטנה מהשמש. על כן, אומר החת"ם סופר, כבר בבריאת העולם נבראה הלבנה קטנה.

אם כן, מדוע נכתב בפסוק: "ויעש אלוקים את שני המאורות הגדולים"? והרי הלבנה יותר קטנה?

אומר הצדיק דבר נורא: 'רצה הקב"ה לגלות בתורתו כי אין צורתו ומראהו של האדם קובעים את גדלותו בשמיים, אלא הכל לפי היכולת והיגיעה שמתייגע'. שני אנשים זכו ללמוד היום תורה: אחד זכה לפרנסה בריווח, ולכן הוא מסיים את העבודה מוקדם ויושב ללמוד תורה כל שעות הצהריים, כ-4 שעות ביום ושב לביתו דשן ושמח אחר שהספיק המון בלימוד. מאידך, חברו העובד קשה לפרנסתו עקב דוחקו הכלכלי, אך אינו מוותר ומגיע מיד אחר העבודה ללמוד שעה

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. גבריאל בן סמינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחיה. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרן אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד, משה כהן בן נוהה ויוסף. יעקב בן שמחה. טליה מרים בת דינה וחיים. חסיבה בת רינה.

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א צ'פורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה רות בת מרים הי"ל. ינון בן רחל. יאיר חיים בן ענבל ושרה

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מוזל. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אביאל בן רויטל.

סגולות וישועות

מתוך הפלא ופלא - 03-5707894

(1) כתב ה'נופת צופים' (קפ): "הממעט באכילה - יחיה יותר מהמרבה באכילתו. וכן בבהמות הוא כן: בהמה המרבה באכילה, משך ימיה מועטים. והחיה הממעט ביותר במאכל היא הגמל, ולכן ישנם גמלים החיים 80 שנה".

וכן כתב ה'כלי יקר' (תרומה כה): "וזה יסוד לכל הבריאות, שלא ימלא האצטומכא מאכל כאשר יוכל שאת, כי זה דבר המזיק אל העיכול, אלא יחסר כמו שליש מכדי שביעה".

(2) מובא במסכת בכורות (מד): "מידת האף של האדם היא כמידת אצבעו הקטנה. ואדם שמידת האף שלו שונה ממידת אצבעו הקטנה - נחשב כאדם בעל מום".

ובתיקוני הזוהר (תיקון ט) הביא כי אדם בעל אף ארוך הינו בעל רחמנות, מאידך, אדם בעל חוטם קצר, הינו בעל רוגז.

(3) כתב ה'שבילי אמונה' (נתיב רביעי): "רוב מה שיתחדש החולי בגוף האדם, הוא שמתמיד החולה המנוחה, ומתרפה מהתעמלות, עם ריבוי מאכל ומשתה. מפני שאלו הדברים יולידו מותרות הגוף".

בורא עולם ברא את אדם הראשון ביום שישי, שעות בודדות טרם כניסת שבת קודש. ודווקא בשעות קריטיות אלו נעשה החטא שגרם לגירוש אדם וחוה מגן עדן.

ללמדנו, כי זמן ההכנות לשבת, הוא זמן מרומם וקדוש טרם לובש העולם מעטה רוחני, אך דוקא בגלל כך, יצר הרע נאבק בכל כוחו לגרום ללחץ, מריבות, כעס ועצבים. ובפרט בשבתות החורף הקרובות שהשבת נכנסת מוקדם ומגיעים להדלקת הנרות בלחץ אדיר, יש לזכור כי יצר הרע מתזמן את הרגעים האלו, על מנת שנאבד את השמחה וההנאה של השבת - מעין עולם הבא, בדיוק כפי שעשה לאדם וחוה טרם הגיע עולם הבא.

ובאותה שעה שהסתובבה חוה, ופגש אותה הנחש ונתן לה מהעץ? היכן היה אדם הראשון? כותבים חז"ל כי באותה העת אדם הראשון - ישן! ולעניינו נלמד, כי בשעות לחוצות שכאלו, אין להשאיר את האשה לבד עם כל עול הבית והמטלות, אלא על הגבר לתת עזרה לאשה ולהיות עמה יד ביד.

בשבתות קצרות אלו, עלינו להיות חכמים ולהכין כמה שיותר דברים מראש מיום חמישי או ביום שישי מוקדם, על מנת לזכות לאור ולנועם של שבת קודש!.

הלכות והליכות

הלכות ומנהגים לימי חג הסוכות

שאלה: האם מותר לקפל טלית בשבת? ואם כן, מה הדרך הנכונה?

תשובה: גמרא (שבת קיג) אומרת כי מותר לקפל בגדים בשבת, אם לובשם בשבת עצמה. והסיקו מכך התוספות שאסור לקפל הטלית של בית הכנסת לפי שהם לצורך יום חול.

אלא, שישנה דעה המתירה לקפל כל טלית בשבת (הכלבו), כיוון שהגמרא דיברה דוקא על קיפול בגדים בזמנם שהיו נעשים בצורה של גיהוץ ומתיחת הקמטים, אך בזמננו שמקפלים בלי להקפיד לפשט הקמטים - מותר.

ולמרות שהשולחן ערוך השמיט דעה זו, **העידו כמה מחכמי ספרד שמנהג העולם לקפל את הטלית של שבת**. וכתב מרן הגר"ע יוסף **כי המיקל - אין למחות בידו בחזקה אפילו שהוא נגד דעת מרן, כי יש סמך להיתר הזה. ומכל מקום אם יכול להעיר לו בלשון רכה ולהסביר לו שאסור לעשות כן - ראוי ונכון להעיר לו.**

ישנו היתיר של קיפול הטלית שלא כסדר הראשון, מפני שמרן השו"ע הביא דעה זו (סעיף ג') ואמר כי נראים דבריו. והכוונה "בשלא כסדר קיפולו הראשון", הוא שמקפל את הבגד על הצד ההפוך ממה שרגיל לקפל, וקיפול זה מותר לחלוטין בלי חשש.

אלא שגם בזה חלקו כמה פוסקים (בא"ח) כיוון שהוא עושה זאת לצורך חול. **ולדעתם, הטוב ביותר להניחה על כסא עם כמה קיפולים לא רגילים, ובלבד שלא יניח אותה זרוקה, שאינו כבוד!.**

זמני החגים

כמה שנים אחר חתונתו, בא תלמידו של הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל לפני רבו והתלונן שאין בביתו 'שלום בית'. "תאר לי" - ביקש ממנו רבי אייזיק - "כיצד נראה אצלכם בבית, יום שישי אחר הצהריים?"... "בכל יום שישי", השיב התלמיד בתמימות, - "אני יושב בסלון ולומד כל הזמן, וכחצי שעה טרם שבת, אני נכנס למטבח ואומר בניחותא: 'עשרתם, ערבתם? הדליקו את הנר!'".

"הניחותא שלך הורגת את אשתך", אמר לו רבי אייזיק, "הרי היא כורעת תחת נטל ההכנות לשבת, היא לחוצה בעבודה עד הרגע האחרון... ואתה יושב בסלון ולומד במתיקות ובערבות, ואז בחצי שעה הכי לחוצה שלה, כשהיא בשיא המתח, אתה נכנס שליו ורגוע, כאילו לא קורה כלום בבית, ואומר בניחותא: 'עשרתם ערבתם?' חשבת פעם מה עובר לה בראש באותן דקות?"

רבי אייזיק לא נשאר בייסוריו לתלמידו, הוא המליץ לו כיצד לשפר את התנהגותו: "שעתיים לפני ה'חצי שעה' תיכנס למטבח ותעזור בהכנות לשבת, אז האווירה בבית תהיה הרבה יותר נינוחה ורגועה, והיא תהיה בשלה ל'ניחותא' - וכך תראה שהשלום בבית שלכם ישתפר פלאות, כי לעתים דבר 'קטן' משבש את הכל!.

מי נחשב גדול אצל הבורא

בכל העולמות. אשריך שנבחרת לכך! בשמיים יום הכיפורים שלך גדול וקדוש בהרבה ממה שזכה יהודי רגיל בתוך העיר!"

הקב"ה לא מביט בתוצאה, הוא מביט ביכולת, במאמץ וברצון. "רחמנא ליבא בעי" - הקב"ה רוצה את הלב שלך, ואם אתה מסוגל להתפלל רק במניין מהיר, אך אתה עושה זאת בהשקעה - אתה גדול לא פחות מצדיק שמתפלל שעות ארוכות. כי כל אחד עושה את מה שהוא מסוגל ב-100%.

אדם חסר אמצעים שתורם 20 ₪ וזה המון בשבילו, גדול בשמיים כאותו אחד התורם 1,000 ₪.

כעת, עם תחילת שיעון החורף, הלילות מתארכים, ובפרט לילי שבתות. הסעודה נגמרת באיזור השעה 19:00, ויש כל כך הרבה שעות לצלול אל עונג שבת אדיר של שיעור תורה, לימוד בחברותא בבית המדרש. אפשר להזמין שכן אחד או שניים לבית: האשה מגישה עוגות וכל אחד קורא הלכה ומסביר. לומדים פרשת שבוע בצוותא. אל תגיד אני לא יכול! הרי אינך ישן בשעה כזו.

התבונן, אם תתחיל ללמוד בכל ליל שבת שעתיים של הלכה, פרשה, משניות או גמרא - אחר כמה חודשי החורף - תהיה גדוש ומלא בלימוד תורה שלמדת בזמן הכי מענג ומהנה של השבוע - זמן ליל שבת קודש, ואז כל השבת נראית אחרת, וכל השבוע שאחר כך נעשה שונה, ומחכים בציפייה לשבת הבאה.

לא להישאר בבית ללמוד, זו סגולה להירדם. אתה קורא עלון ונרדם. אלא, לקום לבית המדרש הקרוב, להצטרף לשיעור, לשבת עם חברותא עם קפה, עוגה ופיצוחים וללמוד בהתלהבות וחמימות בחורף המיוחד! "שני המאורות הגדולים" - ה' נתן בך יכולות, נצל אותם!.

בשמיים, והתלמיד עשה את דרכו אל העיר, על מנת להיפרד מרבו הבעש"ט הקדוש. הוא נעמד בתור, כמו כל התלמידים שבאו להיפרד מרובם ולקבל ברכת חג שמח ופתקא טובה, אך בתוכו הוא הרגיש בושה נוראה, כשיספר לרבו שפספס את התפילות ושהה ביער לבדו בכל עת היום הקדוש.

והנה, הגיע תורו של התלמיד. הוא נעמד מול הבעש"ט הקדוש, ואז לפתע... פניו של הצדיק אורו.

הרב קרן מאושר ואמר לו: **"יודע אני את כל אשר עבר עליך, אך דע לך, כי כל זה היה בהשגחה פרטית מדויקת. משמיים עשו הכל כדי שתשהה כל יום הכיפורים ביער, מפני ששליחות גדולה הוטלה עליך."**

יהודים רבים התפללו בכל הדורות ביערות, יש כאלו שעשו זאת אחר שברחו והתחבאו שם, וישנם כאלו שהיו בדרך ונותרו להתפלל שם. **ודע לך, כי תפילות רבות שהיו 'תקועות' ולא זכו לעלות מעלה חיפשו תיקון ועליה, ומשמיים בחרו בך להצילן, לכן, על ידי התפילה שהתפללת מתוך שברון והכנעה, מתוך השתוקקות ורצון להתפלל ולהיות קרוב לה' - פתחת להם את כל שערי השמיים, והעלית בתפילותיך את כל אותן תפילות עד לכסא הכבוד והן עושות כעת רעש**

אשר השתוקק מאד לעשות את יום הכיפורים הקדוש במחיצת רבו. הוא עלה על הסוסים שהיו ברשותו והחל במסע לעבר עיירתו של הצדיק.

לאחר מסע של שלושה ימים, זכה להגיע אל היעד. היה זה כמה שעות טרם התקדש ליל יום הכיפורים. התלמיד שראה כי הסוסים מאד רעבים, אחר שלא הכניסו מאכל לפיהם כל שלושת הימים, חיפש לקנות להם תבן ושיבולים, אלא שלא היה לו את הסכום המספיק לרכוש זאת. לכן, מה עשה?... בלית ברירה, שעות ספורות קודם יום הכיפורים, הוא לקח את הסוסים אל יער סמוך לעיר, ונתן להם לרעות ולאכול בכדי שיוכלו להמשיך להתקיים.

בינתיים, נשכב התלמיד לצד אחד העצים ונח. עיניו נעצמו והוא נרדם. לא היתה זו תנומה קלה, אלא התלמיד שהיה עייף מהנסיעה הארוכה, שקע בשינה ארוכה. חלפו להן השעות, עד שהתלמיד התעורר, וכשהוא ראה את השעה הוא נדהם! השעה כבר היתה מאוחרת בלילה. הוא פספס את תפילת מנחה וערבית של כל נדרי, אך יותר גרוע מכך, הוא לא יכול לחזור לעיר, עקב המרחק האסור עליו מבחינה הלכתית לשוב למקום יישוב.

לא היתה לו ברירה, אלא להעביר את היום הקדוש ביער. ליבו נשבר בקרבו: "עשיתי דרך כה ארוכה של שלושה ימים על מנת לשהות עם רבי הבעש"ט ביום הקדוש בשנה, והנה אני מוצא את עצמי במקום שומם שכזה, ללא סידור ומחזור וללא בית כנסת". הוא נעמד והרים את עיניו לשמיים, וניסה להיזכר בכמה מקטעי התפילה של יום כיפורים, כשהמילים יוצאות לו מהלב עם דמעות של אכזבה ובושה. הוא התפלל את התפילות ואמר את הווידוים, עד כמה שזכר. יום הכיפורים הסתיים, הכוכבים נראו

רוצה את עץ הדעת!

לא התכוון לעניין זה?

חטא עץ הדעת - היה החטא הראשון בעולם אשר בגינו נסתלקו בני האדם מגן עדן, ועד היום כולנו גורשנו אל עולם החומר הזה, על מנת לתקן את אותו חטא. ומה היה החטא?

הקב"ה בורא את האדם הראשון ביום האחרון לבריאה, על מנת שיוכל לקבל את הכל מוכן ומושלם, כאדם המגיע לסעודה מוכנה ודשנה. הכל עשה ה' כדי שיהא לאדם טוב בעולם הזה, מפני שדרכו של הטוב - להיטיב, ומי יותר טוב מה' יתברך: "הטוב ומטיב לכל".

אלא, שמבקש ה' יתברך מהאדם הראשון רק בקשה אחת: "מכל עץ הגן אכול תאכל, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו" (ב. טו-יז). הכל שלך ובשביילך: ההרים, הנהרות, העופות, החיות וכל סוגי המאכלים והפירות, חוץ מדבר אחד - עץ הדעת. הנחש, הוא היצר הרע, משגע את חוה ואומר לה: "אל תהיו פראירים, את יודעת למה בורא עולם לא רוצה שתאכלו מעץ הדעת? - "כי יודע אלוקים כי ביום אוכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלוקים יודעי טוב ורע" (גה). אין לך מושג כמה תרוויחו אם תאכלו מהעץ הזה, יהיה לכם דעת של אלוהים, אתם תהיו קדושים כמוהו! לבסוף, אדם וחוה אוכלים מעץ הדעת ונענשים בעונש הכבד, של סילוק מגן עדן ובקללות רבות המלוות את כל האנושות עד היום.

אומר רבנו הרמח"ל בספרו 'דעת ותבונות' חידוש מבהיל ונורא: מדוע חרה אפו של ה' על אדם וחוה, הרי הנחש הסיט אותם ולא נתן להם מנוחה? ומה יעשה אדם כאשר יצר הרע משכנע אותו כי ה' בעצמו לא

עונה הרמח"ל תירוץ מבהיל: "החטא של אדם הראשון לא היה האכילה עצמה מעץ הדעת! זו היתה התוצאה. החטא היה - אתה מאד רוצה לאכול מעץ הדעת כדי לקבל שכל אלוקי? ראייה אלוקית? אתה חושב שזה יעשה לך טוב בחיים? - אין בעיה! תפנה אליי ותבקש!". רבוננו של עולם, אני יודע שאמרת לי לא לאכול מעץ הדעת, אך אומרים לי שזה יתן

לי דעת מיוחדת להיות קדוש ומיוחד כמעט כמוך. האם תוכל לתת לי אפשרות לטעום מהעץ?"

אומר הרמח"ל כי העוון של אדם הראשון היה שהוא לא ניסה לבקש, הוא לקח בכח וניסה להשיג זאת לבדו בלי עזרתו של אלוהים. הקב"ה אשר הינו תכלית הטוב רוצה שהאדם יפנה אליו, יבקש וירצה - "הרחב פיך ואמלאהו" - אני משתוקק לתת לך, כי אני אבא טוב שלך. אם היית מבקש, גם הייתי נותן לך לטעום מעץ הדעת! אבל אתה יודע מהו העוון

הנורא עשית? שאתה רוצה להסתדר לבד, בלעדיי. אם ככה, אין בעיה, מעכשיו תרד לעולם החומר ותעשה הכל לבד! תחרוש, תזרע, תעבוד קשה. לא רצית לבקש ממני ולראות אותי, מהיום אהיה נסתר ואשגיח עליך מהצד.

לפנות לאבא בשמיים: "אני רוצה להשיג דירה, תעזור לי. נכון שיש לי קשרים עם הקבלן, אבל רק אתה תקיף ובעל כל היכולות, ואם אתה רוצה שהדירה תהיה שלי - לא יעזור לאף אחד שום דבר. אם אנסה להסתדר לבד ולא אבקש את עזרתך - לא אוכל להסתדר ולו לרגע אחד".

סיפרו זוג מאיזור המרכז: "היתה לנו דירה בבית שמש, וניסינו למכור אותה מעל שנה. אנשים רצו את הדירה, אך במחיר נמוך ואנו התעקשנו. והנה, לאחר כשנה, הגיע קונה שהיה מרוצה מהדירה, ולאחר משא ומתן ארוך, נסגר מועד חתימה אצל עורך דין!.

הגיע המועד. עמדנו לצאת מהבית כשאנו שמחים ונרגשים, אלא שאז עצרנו ליד המזוזה ופנינו לה: "רבוננו של עולם, גם שהכל סגור, אנו זקוקים לך, אם זה טוב לנו - תעשה שהכל ייחתם בצורה טובה ומהירה", ונתנו פרוטה לצדקה.

הגענו לפגישה ואנו רואים את הקונה זועם: "לא עושה איתכם עסקים. אתם מאחרים וגם הבאתם לי כתובת שגויה", אמר והלך. אין מכירה! וואוו.

רבתיי, באותו ערב ממש, הגיע אדם שראה את הדירה, סגר איתנו בסכום יותר של 50,000 והעסקה נסגרה למחרת! תוך יום אחד! תודה ה'!

החידה השבועית
מי האדם שחי הכי הרבה זמן? ומתי מת קין?
סוּסָא לֵא אֲדָמָה וְזֶה הָאָדָם
יִשְׁחָרָא וְזֶה הָאָדָם שֶׁלֹּא
יִשְׁחָרָא עַד אֲדָמָה (ד-ט) שֶׁלֹּא

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שולה בת עיישה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. יעקב בן עזיזה. זיווג הבון: שירן בת חוה. לע"נ: דבורה בת חנום יוכבד.

בנק פאני (52) סניף 188. חשבון 58-74-58
לכתוב עבור עלון טוב לחסות בה". ניתן לקבל החזר מס

דיון משפחתי

שאלה לסעודת שבת: מי עוד אכל מעץ הדעת, מלבד אדם וחוה? ומי התנגד לאכול מעץ הדעת? ומה השכר שזכה בגלל כך? (התשובה במדרש רבה פרק יט)

ניתן עדיין להצטרף לברכת השנה בעלון הקדשה למשך שנה לרפואה / פרי בטן / לע"נ